

เติมความรู้

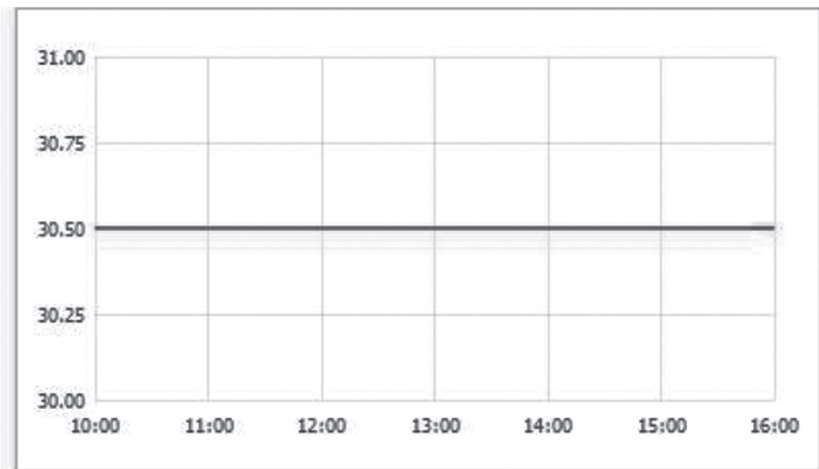
ศานิต เก้าเอียน

ใครเป็นคนกำหนด ราคาสินค้าเกษตร

มีใครเคยสงสัยบ้างไหมว่าราคาซื้อขายสินค้าเกษตรในตลาดที่เกิดขึ้นในแต่ละวันนั้นเกิดขึ้นได้อย่างไร การเกิดของราคาแบ่งออกได้เป็น 2 กรณี คือ 1. กรณีที่ไม่มีมีการแทรกแซงจากรัฐบาล 2. กรณีที่มีการแทรกแซงจากรัฐบาล

กรณีที่ไม่มีมีการแทรกแซงจากรัฐบาล ราคาซื้อขายที่เกิดขึ้นในตลาดแต่ละวันจะขึ้นอยู่กับปริมาณความต้องการซื้อเทียบกับปริมาณความต้องการขายรวมทั้งตลาด ซึ่งเกิดการความต้องการขายและความต้องการซื้อของแต่ละคนรวมกัน ราคาซื้อขายจะสูงหรือต่ำขึ้นอยู่กับการแข่งขันของตลาดซึ่งสินค้าเกษตรมักเป็นตลาดที่มีการแข่งขันกันมากทำให้ผู้ซื้อและผู้ขายแต่ละคนไม่มีอำนาจในการกำหนดราคาซื้อขายเองได้ตามใจชอบ โดยเฉพาะเกษตรกรผู้ขายแต่ละรายจะต้องยอมรับราคาตลาดที่พ่อค้ารับซื้อในแต่ละวัน ถ้าหากเกษตรกรยอมรับราคาตลาดก็จะสามารถขายผลผลิตได้หมด แต่ถ้าหากไม่ยอมรับราคาตลาดคือต้องการขายในราคาที่สูงกว่าราคาตลาดก็จะมีใครรับซื้อ เช่น สินค้าเกษตรประเภทข้าวเปลือก ข้าวโพดและยางพารา เป็นต้น เพราะสินค้าที่ผลิตออกมาของเกษตรกรแต่ละคนไม่มีความแตกต่างกันมาก และมีปริมาณน้อยเมื่อเทียบกับปริมาณรวมทั้งหมดของประเทศในแต่ละฤดูการผลิตในแต่ละปี

ราคาซื้อขายสัญญาล่วงหน้า ข้าวหอมมะลิ 100% ชั้น 2 Both Options (BHMR)

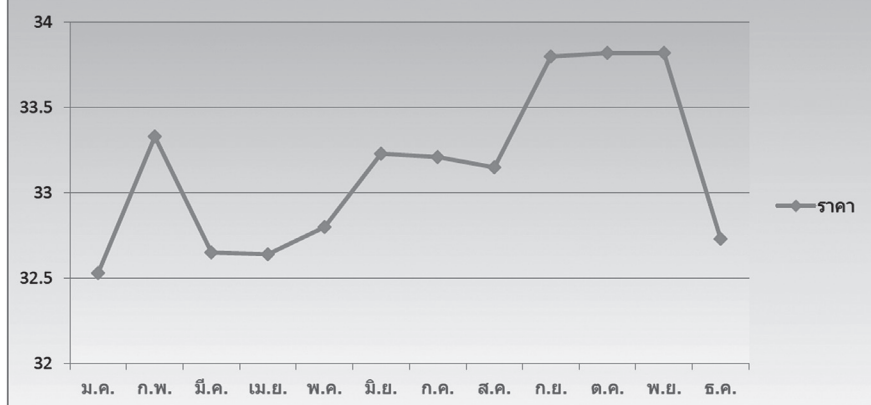

ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

วันที่เริ่ม SPOT	3 มีนาคม 2557
วันซื้อขายวันสุดท้าย	14 มีนาคม 2557

ที่มา: ตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย <http://www.afet.or.th/2013/th/data/BHMR/quote-contract.php?contract=BHMR1403>

ราคาขายข้าว ปี2556

ราคาสินค้าในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้า

จากลักษณะของตลาดแบบ แข่งขันกันมากดังกล่าว จะทำให้ผู้ผลิต หรือเกษตรกรแต่ละคนได้กำไรไม่เท่ากันหรือ บางคนขาดทุน ซึ่งเป็นปัญหา อยู่ในปัจจุบัน เนื่องจากเกษตรกรผลิต ได้ผลผลิต เช่นข้าวเปลือก ข้าวโพด หรือ ยางพาราได้ในต้นทุนเฉลี่ยต่อกิโลกรัม ไม่เท่ากันซึ่งเกิดจากการใช้ปัจจัยการ ผลิต เช่น เมล็ดพันธุ์,ปุ๋ย,สารเคมี และ แรงงาน เป็นต้น ในปริมาณที่ไม่เท่ากัน ซื้อในราคาที่แตกต่าง นอกจากนี้ยังขึ้น อยู่กับความอุดมสมบูรณ์ของดินและน้ำ และความสามารถในการบริหารจัดการ การผลิตให้ได้ผลผลิตในแต่ละฤดูการผลิต ไม่เท่ากัน

ยิ่งถ้าหากเป็นสินค้าที่ผลิตเพื่อ การส่งออกเป็นส่วนใหญ่ เช่น ยางพารา

ข้าว และมันสำปะหลัง ราคาที่จะถูก กำหนดมาจากตลาดโลก ผู้ส่งออกก็จะ เอาราคาที่ขายได้ในตลาดโลกหักออก ด้วยค่าใช้จ่ายทางการตลาด เช่น ค่า แปรรูป ค่าขนส่ง ค่าเก็บรักษา ค่าบรรจุ หีบห่อและค่าบริหารจัดการต่างๆ เป็นต้น ตัวอย่าง เช่น ผู้ส่งออกข้าวสารหอมมะลิ ส่งไปประเทศจีนขายได้ได้ตันละ 20,000 บาท ผู้ส่งออกก็จะนำราคาที่ได้หักค่า ใช้จ่ายการตลาดต่างๆและกำไรที่ต้องการ ต่อตันสมมติว่ารวมทั้งหมดเท่ากับตัน ละ 2,000 บาท ผู้ส่งออกก็จะไปซื้อขาย ข้าวสารจากโรงสีในราคาไม่เกินตันละ 18,000 บาท เมื่อโรงสีจะซื้อข้าวเปลือก มาสีเป็นข้าวสารก็จะหักค่าใช้จ่ายในการ สีข้าวเปลือกให้ได้ข้าวสาร 1 ตัน ต้องใช้ ข้าวเปลือกกี่ตัน ค่าแรงงาน ค่าใช้จ่าย

ต่างๆในการสีข้าว ค่าขนส่ง ค่าเก็บรักษา ตลอดจนค่าบริหารจัดการต่างๆและกำไร รวมกันสมมติว่าเท่ากับ 10,000 บาทต่อ ตัน โรงสีก็จะรับซื้อข้าวเปลือกจากชาวนา ในราคาไม่เกินตันละ 8,000 บาทเท่านั้น จะเห็นว่ายิ่งผ่านพ่อค้าคนกลางมากก็จะ ยิ่งถูกหักค่าใช้จ่ายการตลาดบวกกำไรของ ผู้ประกอบการในแต่ละขั้นตอนไปเรื่อยๆ กว่าที่จะถึงเกษตรกรผู้ผลิตสินค้าชนิดนั้น ก็จะได้รับราคาที่ขายได้ต่ำมาก

นอกจากนี้ราคาของสินค้าเกษตร แต่ละชนิดที่เกษตรกรผลิตได้ยังแตก ต่างกันตามการจัดชั้นคุณภาพ เช่นข้าว เปลือกแบ่งตามพันธุ์ ข้าวหอมมะลิ ข้าว หอมปทุม ข้าวเจ้าทั่วไป ชนิด 100% 5% และ 10% เป็นต้น ยางแผ่นดิบแบ่งชั้น คุณภาพเป็นชั้น 1 2 3 4 และ 5 เป็นต้น สินค้าที่มีคุณภาพสูงจะขายได้ในราคาที่ สูงกว่าสินค้าที่มีคุณภาพต่ำกว่า นอกจากนี้ ราคานี้ราคายังแตกต่างกันตามความชื้น ขนาด และสีผิว เป็นต้น

สำหรับในกรณีการเกิดของ ราคาที่เกิดจากการแทรกแซงของรัฐบาล ซึ่งส่วนใหญ่เป็นนโยบายของรัฐบาลที่ ต้องการทำให้ราคาตลาดที่ผู้ผลิตขาย ได้สูงกว่าราคาตลาด รัฐบาลก็จะเข้าไป แทรกแซงกลไกตลาดโดยกำหนดราคา รับซื้อเพื่อให้เกษตรกรขายได้ในราคาที่ สูงกว่าราคาตลาด โดยมีวิธีต่างๆเช่นการ ประกันราคาขั้นต่ำ การประกันรายได้ขั้น ต่ำและการรับจำ เป็นต้นซึ่งในปัจจุบัน รัฐบาลนิยมใช้นโยบายรับจำนำกับสินค้า เกษตรประเภทโดยรับจำนำในราคาที่สูง กว่าราคาตลาด เช่น ในกรณีของการรับ จำนำข้าวเปลือก ซึ่งรัฐบาลดำเนินการ โดยรับจำนำข้าวเปลือกผ่านโรงสีที่เข้า ร่วมโครงการแล้วสั่งให้โรงสีแปรสภาพ เป็นข้าวสารตามระยะเวลาที่กำหนด แล้ว

ทำเรือซื้อขายสินค้า

เกษตรกรขายข้าวเปลือกในโครงการรับจำนำ

ให้นำข่าวสารไปเก็บไว้ในโกดังกลางเพื่อทยอยประมวลขายเพื่อหวังจะให้ราคาในตลาดเพิ่มขึ้น ทำให้รัฐบาลมีภาระค่าใช้จ่ายสูงมาก ทั้งนี้ค่าจำนำข้าวเปลือก ค่าเก็บรักษาและค่าบริหารจัดการซึ่งเป็นปัญหาเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ เมื่อรัฐบาลรับจำนำในราคาที่สูงกว่าตลาดมากๆ ก็จะมีแรงจูงใจให้ชาวนาผลิตข้าวมากขึ้นในรอบต่อไป ทำให้มีปัญหาราคาข้าวเปลือกแก่ชาวนาอย่างในปัจจุบัน ซึ่งเป็นบทเรียนราคาแพงที่ต้องการเอาชนะกลไกตลาดโดยเอาผลผลิตไปเก็บไว้หวังจะให้ราคาตลาดสูงขึ้นซึ่งเป็นไปไม่ได้ยากและมีค่าใช้จ่ายมากเพราะสินค้ายังอยู่ในโกดังตลาดไม่ได้ขาดแคลนข่าวสารจริงๆ นอกจากนี้

ถ้าเป็นสินค้าที่ผลิตเกินความต้องการมาก ต้องมีการส่งออกส่วนเกินเพื่อให้ราคาภายในสูงขึ้นเช่นกรณีของข้าวสาร ถ้าหากเก็บข้าวสารไว้หวังจะให้ราคาตลาดโลกเพิ่มขึ้นยังเป็นไม่ได้ เพราะมีประเทศคู่แข่งเมื่อเราไม่ขาย ประเทศอื่นก็จะขายแทนเราทำให้ประเทศไทยต้องเสียตลาดส่งออกข้าวให้แก่ประเทศคู่แข่งไปในที่สุด นอกจากนี้หากราคาข้าวสารในตลาดโลกเพิ่มสูงมากก็จะทำให้ประเทศผู้ส่งออกและผู้นำเข้าจูงใจผลิตเพิ่มขึ้นเพื่อการส่งออกหรือทดแทนการนำเข้าหรือไปบริโภคสินค้าประเภทอื่นทดแทน

ดังนั้นการช่วยเกษตรกรให้มีรายได้มากขึ้นโดยการเพิ่มราคารับซื้อ

โดยไม่สมเหตุสมผล จะไม่ยั่งยืนและจะเป็นภาระมากในเรื่องงบประมาณทางออกถ้าหากเกษตรกรยังผลิตสินค้าแบบเดิมๆ เช่นข้าวเปลือก ข้าวโพด มันสำปะหลังและยางพารา ซึ่งมีเกษตรกรผู้ผลิตจำนวนมากและเป็นรายเล็กการที่จะให้อยู่รอดได้และไม่ให้ถูกรุกระทุบมากจากกลไกตลาด ก็ต้องทำให้ต้นทุนการผลิตเฉลี่ยต่ำหน่วยผลผลิตลดลง รัฐบาลหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องหาวิธีการทำให้เกษตรกรมีต้นทุนการผลิตเฉลี่ยต่อหน่วยผลผลิตลดลง โดยให้การใช้จ่ายจัดการผลิต เช่น เมล็ดพันธุ์ ปุ๋ย สารเคมีต่างๆ และแรงงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งปัจจัยเหล่านี้มีผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตโดยตรงซึ่งขึ้นกับปริมาณที่ใช้และราคาที่ซื้อมาใช้ คือใช้มากซื้อแพงต้นทุนก็จะสูงไปด้วย และปริมาณและคุณภาพของปัจจัยเหล่านี้จะมีผลกระทบต่อผลผลิตที่ผลิตได้ ถ้าได้ผลผลิตมากขึ้นจากการใช้จ่ายการผลิตเท่าเดิมก็จะทำให้ผลผลิตต่อหน่วยลดลงได้ หรือการทำให้ได้มูลค่าของผลผลิตที่เพิ่มขึ้นมากกว่าค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นจากการใช้จ่ายในการซื้อปัจจัยต่างๆ เหล่านี้มาใช้ จึงเห็นว่ารัฐบาลควรให้การสนับสนุนปัจจัยคุณภาพดีในราคาที่เหมาะสม จะยั่งยืนกว่าการใช้นโยบายเพิ่มราคาผลผลิตเพียงด้านเดียว

หรืออีกแนวทางหนึ่งเกษตรกรจะต้องผลิตสินค้าที่มีคุณภาพเป็นสินค้าที่มีความแตกต่างจากผู้อื่นในสายตาผู้บริโภคเป็นที่ต้องการของตลาด เช่น ผลิตสินค้าที่ปลอดภัยจากสารพิษ หรือ ผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์ต่างๆ ที่ได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับของผู้บริโภคก็จะสามารถขายได้ในราคาที่สูงกว่าสินค้าปกติทั่วไปโดยรัฐบาลต้องมีนโยบายสนับสนุนที่ชัดเจนทั้งด้านการผลิตและด้านตลาด

มือชาวนาเรียกร้องราคาข้าวเปลือกตกต่ำ